

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 8.10.2020

Sayı: 2945

34859

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Dış İşleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 07.10.2020

İbrahim Halil ORAL
Ankara Milletvekili

Çin Halk Cumhuriyeti sınırları içinde yer alan tarihi Doğu Türkistan bölgesinde milyonlarca Uygur Türkü yaşamaktadır. Doğu Türkistan tarihte bağımsız devlet olmuş ve sonra Çin işgaline uğramış bir bölgedir. Günümüzde de bu bölgede bütün dünya tarafından bilinen ve gündeme getirilen insan hakları ihlalleri mevcuttur. Kurulan sözde yeniden eğitim kamplarında Nazi uygulamalarını aratacak muameleler yapılmakta; Uygur Türkleri toplama kamplarında işkence, psikolojik baskı ve ölümlere maruz kalmaktadır. Uygur Türkleri için bu zulümden kaçışın birinci adresi de tarihi, dili, dini, kültürü bir olan Türkiye Cumhuriyeti'dir. Bu noktada hükümetlerimiz, siyasi parti temsilcilerimiz ve Dış İşleri Bakanlığı da zaman zaman konuya dikkat çeken açıklamalar yapmaktadır. Ancak hem iç kamuoyunda hem de uluslararası kamuoyunda Türkiye'nin Doğu Türkistan meselesine yaklaşımının yetersiz olduğunu yorumları açıkça yapılmaktadır. Bu bağlamda son olarak Birleşmiş Milletler çatısı altında ABD, İngiltere, Almanya, Fransa, Japonya, İspanya gibi ülkelerin de içinde yer aldığı 39 ülkenin ortak bir bildiriyle Çin'e bir mesaj verdiği, mesajda Uygur Türklerine yönelik insan hakları ihlallerinin sonlandırılması çağrısı yapıldığı, toplama kamplarının kapatılması istendiği görülmüştür. Mesajda ayrıca Çin'deki Tibet gibi diğer insan hakları ihlalleri yaşayan bölgelere de dikkat çekilmiştir. Bildiri Almanya'nın BM Daimi Temsilcisi Christoph Heusgen tarafından açıklanmıştır. Ancak ilgili 39 ülke arasında Türkiye'nin olmaması dikkat çekmiş ve kamu oyunda tepkiyle karşılanmıştır.

Bu bilgiler ışığında;

1. Çin Halk Cumhuriyeti sınırları içerisinde yer alan Doğu Türkistan bölgesindeki Uygur Türkleri ve diğer Müslüman azınlıklar ile ilgili Türkiye Cumhuriyeti'nin 2020 yılı içinde Birleşmiş Milletler düzeyinde yaptığı bir girişim, imzaladığı bir bildiri ya da ilgili komisyon ya da genel kurul toplantılarında yaptığı bir açıklama bulunmakta mıdır? Varsa tarihleri ve içerikleri nelerdir?
2. 6 Ekim 2020 tarihinde basına yansıyan ve Birleşmiş Milletler 3. Komitesi kapsamında Almanya'nın BM Daimi Temsilcisi Christoph Heusgen tarafından açıklanan bildiriye Türkiye Cumhuriyeti neden imza vermemiştir? Bildirinin kararlaştırıldığı toplantıda Türkiye bulunmuş mudur? Türkiye'ye bildiriye imza için bir davet gelmiş midir?